

NKC – gender a věda publikovalo analýzu nízké účasti českých vědců a vědkyň na prestižních ERC grantech

21. 10. 2024, Praha | NKČ – gender a věda Sociologického ústavu AV ČR zveřejnilo výsledky analýzy nízké účasti českých vědců a vědkyň na ERC grantech. Granty Evropské výzkumné rady jsou jedny z nejprestižnějších v rámci Evropské unie, a jsou tak podstatným indikátorem excelence výzkumných institucí. Účast na těchto grantech je však v České republice, a to zejména u vědkyň, nízká. NKČ – gender a věda proto zmapovalo bariéry pro účast v soutěži o ERC granty a to, jakým překážkám vědci a vědkyně čelili v případě, že žádost o tento grant podali.

Granty ERC jsou prestižní záležitost a ukazuje to i analýza NKČ – gender a věda. Ty vedle samostatnosti a výzkumného rozvoje přináší i finance, které se ukázaly být hlavním důvodem pro podávání grantu ERC mezi vědci, u vědkyň vítězila samostatnost.

„Co bude možná překvapující, a nevyovídá to dobře o našem výzkumném prostředí, je zjištění, že lidé, kteří podání grantu zvažovali, ale nakonec to neudělali, vnímají silné institucionální bariéry z hlediska nedostatku informací, podpory na straně instituce či nedostatečných kapacit na přípravu grantu a jeho realizaci. Překážky na institucionální úrovni navíc vnímali i ti, kteří o grant žádali,“ zdůrazňuje Marcela Linková, vedoucí NKČ – gender a věda. Z celkových 61 těchto respondentů institucionální překážky uvedlo 37 osob, naopak pouze 10 mužů a 1 žena uvedli, že se při podávání grantu s žádnou překážkou nesetkali.

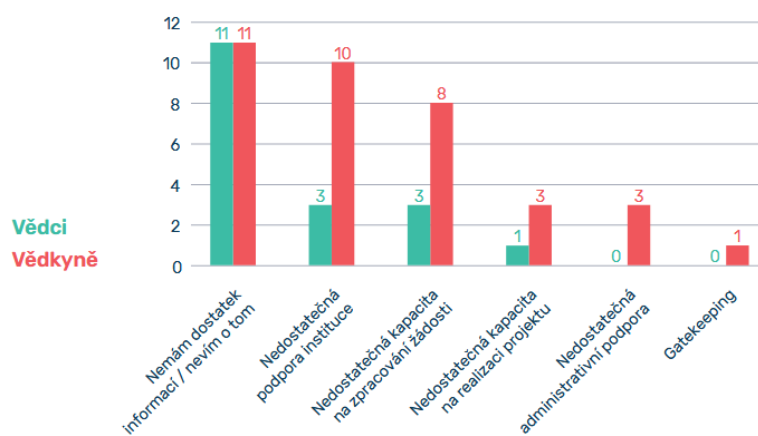
Dotazník se zaměřil na tyto výzkumné otázky: Jaké jsou důvody pro účast či neúčast na ERC grantech u vědců a vědkyň v České republice? S jakými překážkami se potýkají vědci a vědkyně v České republice při procesu podávání žádostí o ERC granty? Liší se zkušenosti s ERC granty v případě vědců a v případě vědkyň?

Převážná většina respondentů a respondentek uvažovala o účasti na ERC grantech (78 %), grantovou žádost o ERC grant pak skutečně podala (případně v současnosti podává) necelá třetina z nich (29 %). Nejzastoupenějším oborem provádění výzkumu byly přírodní vědy.

Počet žádostí o ERC granty je v Česku nízký, a to platí zejména u vědkyň. Rozdíly v počtu žádostí mezi vědci a vědkyněmi mohou být způsobené i systémovými překážkami, které dopadají více na vědkyně. Rozdíly v podílu žen a mužů, kteří si žádají o ERC granty, se v českém prostředí objevují.

Z analýzy NKČ – gender a věda vyplývá, že nejčastějším důvodem, proč vědci či

Graf 16 / Důvody pro neúčast na ERC grantu – nedostatečná institucionální podpora

vědkyně neuvažovali o podání ERC grantu, je již zmíněná nedostatečná podpora instituce. To znamená například nedostatek informací či neznalost ERC grantů; nedostatečnou kapacitu, a to buď pro zpracování žádosti o ERC grant nebo pro jeho případnou realizaci, přičemž tento faktor se objevuje téměř třikrát častěji u vědkyň. I přestože jsou ERC jedny z nejprestižnějších grantů vůbec, instituce dle výpovědí respondentů a respondentek o granty buď nestojí, nebo je jejich motivace a podpora pouze deklarovaná.

Druhým důležitým důvodem pro neúčast na ERC grantech je nedostatečné administrativní zázemí a nedostatečně nastavené postupy při realizaci mezinárodních projektů. Příprava žádosti o tento grant je administrativně náročná, o to víc, pokud instituce není schopna zabezpečit adekvátní .

Rozměr genderové nerovnosti se objevuje i v souvislosti s ERC granty. Z výsledků analýzy vidíme, že vědci a vědkyně udávají různé důvody pro podávání či nepodávání grantu a také udávají různé překážky, se kterými se v procesu podávání žádosti o ERC grant setkali.

Vědkyně jako hlavní problémy uvádějí nedostatečnou institucionální podporu, na kterou upozorňují v několika otázkách. Nízkou podporu pak cítí nejen na úrovni instituce, ale také ze strany vedoucích či nadřízených.

Šetření NKC – gender a věda se zúčastnilo 218 lidí, z toho 124 vědců a 94 vědkyň. Šetření se zaměřilo na vědce a vědkyně, kteří podání žádosti o ERC grant zvažují, ale i na ty, kteří již žádost podali či byli k podání osloveni či jim byla možnost podat ERC grant zmíněna či nabídnuta a neuspěli.

Celou analýzu dotazníku *Nízká účast vědkyň a vědců na ERC grantech* najdete v [PDF verzi zde](#).

Pro více informací sledujte náš web <https://genderaveda.cz>.

Kontakt

*Bc. Barbora Schneiderová, DiS., manažerka komunikace NKC – gender a věda,
tel.: 602 340 883, email: barbora.schneiderova@soc.cas.cz*

